

SAMENWERKEN AAN ONS CULTUURLANDSCHAP

Landschapsbeheer Zeeland

Stichting Landschapsbeheer Zeeland

COLOFON

NR. 1 | VOORJAAR – 2023 | LANDSCHAPSBEHEER ZEELAND JAARGANG 37 | ISSN NUMMER 2589-8159

Een uitgave van Stichting Landschapsbeheer Zeeland (SLZ). SLZ zet zich in om samen te werken aan het landschap van Zeeland door het behoud, beheer en aanleg van landschapselementen. SLZ wordt financieel gesteund door de Provincie Zeeland en de Postcode Loterij.

Redactie:

De redactie bestaat uit Lucien Calle, Sandra Dobbelaar, Iman Labruyère en Paulien van 't Westeinde.

Foto omslag: Schuur Heinkensand ca. 1880,

foto: Ida Doorenweerd

Foto inzet: Geselsteen Stavenisse,

foto: Ida Doorenweerd

Opmaak en druk:

Drukkerij Zoetewij, Yerseke – Oplage 1550 ex.

Abonnement

Wilt u ons steunen? Dat kan al voor €15 per jaar, als dank krijgt u drie edities per jaar van dit tijdschrift.

Bel naar SLZ of geef dit direct door via

www.landschapsbeheerzeeland.nl/tijdschrift

Giften, schenkingen of legaten

Wilt u een financiële bijdrage leveren aan het beheer en behoud van het prachtige cultuurlandschap van Zeeland? Wij zijn erg dankbaar voor iedere bijdrage! Wilt u met uw gift een specifiek doel steunen, neem dan contact op met SLZ. SLZ is een erkende goede doelen organisatie en heeft de ANBI-status.

Advertenties:

Ook uw advertentie in dit kwartaalblad?

Bel SLZ voor de mogelijkheden of kijk op

www.landschapsbeheerzeeland.nl/tijdschrift

Redactie- en bezoekadres:

Klein Frankrijk 1

4461 ZN Goes

Tel. 0113-230936

Mail: info@landschapsbeheerzeeland.nl

Website: www.landschapsbeheerzeeland.nl

Banknummer: **IBAN NL93RABO 0380 5172 56**

Op deze uitgave zijn ons privacy statement en algemene voorwaarden van toepassing; deze zijn te vinden op de website van SLZ. Dit blad is gedrukt op chloorvrij gebleekt papier afkomstig uit verantwoord beheerde bossen en wordt verstuurd in een biologisch afbreekbaar folie.

SLZ wordt financieel gesteund door de Nationale Postcode Loterij en Provincie Zeeland.

Tevreden vrijwilligers na het plaatsen van wandelnetwerkbord Reimerswaal. Foto: Jan Visser

Rustpauze ivm defect van de bus tussen Alblasserwaard en Goes 25-05-07.

Foto: Maurice Kindt

Inhoud

• Gevolgen van de Watersnoodramp voor het landschap	04
• De ontwikkelingen van 40 jaar SLZ op operationeel vlak	06
• Een paar blunders uit 40 jaar SLZ waar je achteraf om kunt lachen	10
• Landschappelijke verandering in beeld	13
• Rolstoel- en rollatorvriendelijke wandelroutes in Reimerswaal	16
• De boer op (deel 2)	20
• Vleermuizen op restauratie-locatie, wat nu?	23
• Zo doen wij dat.	26
• Een Voedselbos; hoe begin ik eraan?	28
• Gouden Jirizaag 2022.	31
• Kort Nieuws	32
• Vrijwilliger aan het woord	35
• Agenda	36

Gevolgen van de Watersnoodramp voor het landschap

Tekst en foto's: Eric Mahieu

Groenedijk Kortgene

Op 1 februari 1953 werden grote delen van ons land overspoeld door het koude en zoute zeewater. De watersnoodramp was een feit. De natuur liet zien wat voor vernietigende kracht ze in huis had. Terwijl, als we er kritisch naar kijken, de natuur gewoon deed wat ze altijd deed. Sterker nog, Zeeland heeft haar vorm juist te danken aan het constante overspoelen waardoor het gebied opgehoogd werd met zand en klei. De bron van onze vruchtbare grond.

Toch heeft de mens Zeeland overduidelijk gevormd, door aanleg van dijken en inpoldering werd het land bewerk- en bewoonbaar. En als de natuur haar spierballen dan weer even laat zien zoals

tijdens de watersnoodramp overrompelt ons dat natuurlijk. De meeste effecten waren meteen zichtbaar en voelbaar. Dijken stortten in en huizen werden weggeslagen en mensen kwamen om. Maar onder het hoge water gebeurde nog veel meer. En ook dat is nog steeds zichtbaar. Want met het water, kwam ook het zout. Slechts een beperkt deel van onze unieke kustvegetatie heeft zich gewapend tegen het zout, de meeste planten in onze omgeving zijn reddeloos verloren en sterven spoedig af. Zelfs de grootste bomen zijn niet opgewassen tegen zout en sterven dus af. Op massale schaal, want wie nu door Zeeland trekt zal opmerken dat er eigenlijk nauwelijks oude bomen staan. Slechts een enkele

Monumentale bomen aan de Noordstraat te Burgh-Haamstede.

uitzondering had het geluk op hoogte te staan of net ver genoeg van overstroomd gebied af. Zo herken je op Schouwen-Duiveland duidelijk de lijn van Renesse naar Burgh-Haamstede waar nog monumentale bomen te vinden zijn, overeenkomstig met de hoogte waar het water geen vat op heeft gehad.

Geconfronteerd met een kaal landschap is er direct na de ramp vol overgave opnieuw geplant. De zo kenmerkende boomprijken zijn daar een prachtig voorbeeld van, veelal aangeplant met snelgroeiende soorten zoals populier, waarvan oudste dus nu tegen de 70 jaar aanlopen, een leeftijd waarop populieren vaak 'vervelend gedrag' gaan vertonen wat de wegbeheerders betreft. Takval,

scheuren en zelfs een enkeling die omvalt. De verklaring van de verjongingscyclus waar we nu in zijn beland. Voor de landbouw heeft de ramp ook vergaande gevolgen gehad. Door het slib was er weinig terug te zien van de bestaande verkaveling. Sloten waren verdwenen en complete boerderijen weggeslagen. Het ideale moment om de zaken opnieuw te ordenen. Dat heeft geresulteerd in grootschalige herverkaveling, waardoor boeren niet langer met allerlei versnipperde stukjes hoefden te werken. Overigens heeft bij de inundatie van Walcheren, tijdens de 2e wereldoorlog, deze herverkaveling ook plaatsgevonden. Al is daar in het nieuwe landschapsontwerp bewust rekening gehouden met plaats voor recreatie en behoud van natuurschoon. Waar dat normaliter met kleine stapjes gaat, konden er nu flink 'meters gemaakt worden'. De grote kavels op Schouwen-Duiveland, Tholen, Sint Philipsland en Goeree-Overflakkee zijn hier het zichtbare bewijs van. Vergelijk dat met het kleinschalige landschap in gebieden die gespaard zijn gebleven op Zuid-Beveland en je kunt lezen hoe de ramp haar sporen zichtbaar heeft nagelaten in ons landschap.

Grote kavels bij Noordwelle

Vrijwilligers VLP onderhouden Zwartenhoekse Zeesluis 2013

De ontwikkelingen van **40** jaar SLZ op operationeel vlak

Tekst: Lucien Calle en Rudie Geus

Foto's: Lucien Calle

Beginperiode: groei van vrijwilligers aan werksoorten

De eerste periode was SLZ vooral een uitvoerende vrijwilligersorganisatie. Het accent lag sterk op het knotten van wilgen, waarbij eerst met name de al bestaande weekendgroepen ondersteund werden.

Al snel werden ook doordeweekse Vrijwilligers Landschapsonderhoud Ploegen (VLP's) opgezet. Eén in Noord- en Midden Zeeland (VLP NMZ) en één in Zeeuws-Vlaanderen (VLP ZVL). De VLP's pakten geleidelijk aan ook andere klussen aan zoals het snoeien van hoogstamfruit en meidoornhagen. Daarbij nam het aantal

werkdagen in de week ook toe, van 2 naar bv. 4 of 5. Jaar na jaar bleef het aantal vrijwilligers in deze VLP's groeien en zo ook het aantal klussen. 's Zomers werd ook begonnen met maai- en hooiklussen en er werd gewerkt aan kleinschalig bosbeheer. Gaandeweg bleek het handig om ook een specialistische hoogstamploeg te hebben.

Verbreding naar andere werkvelden

In de loop van de jaren '80 begon het werk steeds diverser te worden. Er kwamen projectgebonden klussen, die ook groter werden. Waar eerst alleen met eigen personeel en vrijwilligers gewerkt werd, werden in steeds grotere mate loonwerkbedrijven ingeschakeld. In het kader van bijvoorbeeld de VOL (Vrijwillige Overeenkomst Landschapselementen) en de provinciale soortenprojecten werden poelen opgeschoond en aangelegd voor kam-salamander, rugstreppad en boomkikker. Er kwamen ook meer specifieke klussen, zoals het controleren en verwijderen van bacterievuur uit hagen in de omgeving van fruitbedrijven, met als doel de besmetting te voorkomen en de hagen te kunnen behouden. Eind jaren '90 worden in het kader van de WCL (Waardevol Cultuurlandschap Zak van Zuid-Beveland) veel streek-eigen erven en landschapselementen in de gemeente Borsele opgeknapt. Eigenaren werden enthousiast gemaakt via de cursussen 'streek-eigen erven' en

'snoei hoogstamfruitbomen'. De WCL en de SLZ projecten kregen later een vervolg via het Nationaal landschap in meer gebieden in Zeeland. Er werden ook kleine cultuurhistorische elementen opgeknapt zoals bakkeetjes, varkenshokken en toegangshekken.

Plaggen in Open Duinen ikv PAS

Na de eeuwwisseling

Met de aanleg van het Kiekendiefpad begon SLZ aan de aanleg van wandelnetwerken in heel Zeeland. Met de afronding van wandelnetwerk Reimerswaal eind vorig jaar is Zeeland gebiedsdekkend van een wandelnetwerk voorzien. De intreding van de PAS regeling (Programmatische Aanpak Stikstof) leverde voor SLZ veel werk op bij particulieren en particuliere organisaties. Ook hier werd een flink deel van het werk door loonbedrijven uitgevoerd. Zo waren graafmachines in de duinen bezig en werden grote hoeveelheden duinzand afgevoerd. In het kader van POP projecten (Plattelands-OntwikkelingsProgramma) kon opnieuw een bijdrage aan landschap

ALLROUND BEDRIJF NIEUW ARENDSRUST

- MINIKRAAN VERHUUR & RUPS DUMPER
- COMPACT TREKKERWERK
- KETTINGZAAGWERK
- GROND & STRAATWERK

Adriaan Langebeek
Rijkbuurtweg 14
4354 SE Vrouwenpolder
T. 06-55967180

CARBIDEUS.NL

www.nieuwarendsrust.nl

A.C. RIJKEN EN ZONEN V.O.F.

Meubelmakerij
Restauratie- en Aannemingsbedrijf

Middelburgsestraat 60b en c
4371 ET Koudekerke
Tel: 0118 552400

WWW.ACRIJKEN.NL

MARKUSSE B.V.
's-HEER ABTSKERKE

www.markussebv.nl

Geospecialiseerd in:

BOSBOUW, LOON-, GROND-, CULTUURTECHNISCH- & STRAATWERK

Uinsjeweg 3 | 4444 AL 's-Heer Abtskerke | t. 0113-311363 | email: info@markussebv.nl

uw grafische
duizendpoot

Drukkerij Zoetewij
Yerseke

veel meer dan alleen drukwerk
0113 571404 - info@dzy.nl
www.dzy.nl

Floris
OVERES
BOOMVERZORGING

***Bomen verdienen het met zorg
behandeld te worden. Dát is ons vak!***

Ter Hoogestraat 36 - 4335 EP Middelburg
Vast: 0118-851958 - Mobiel: 06-14414836

info@florisoveres.nl
www.florisoveres.nl

TWISTVLIET
LANDGOED

- * SFEERVOLLE LOCATIE VOOR FAMILIEFEESTEN, BRUIJLOFTEN
- * PERSONEELSBIJENKOMSTEN MET OUTDOOR ACTIVITEITEN EN LUNCH OF DINER
- * TEAMBUILDINGSDAGEN MET TRAINERS MOGELIJK

VOOR INFORMATIE: WWW.TWISTVLIET.NL

MAIL: LANDGOED@TWISTVLIET.NL
Nico Mesu, TEL. 0118-594757

en natuur geleverd worden. SLZ kon deelnemen aan een hele reeks Interreg-projecten (Europees programma dat zich inzet voor grensvervaging in Europa), b.v. Meer Natuur voor Pittig Fruit (waarbij de fruittelers het grootste deel van het werk uitvoeren) of 2B Connect, waarbij bedrijfsnatuurplannen worden uitgevoerd (Kanaalzone en Sloegebied).

Na 2015 vond er een snelle groei in het aantal externe klussen buitenom POP en Interreg plaats. Vooral bij gemeenten, waarbij de klussen veelal door die gemeenten zelf of andere bedrijven uitgevoerd worden.

En zo is het uitvoerende werk door of via SLZ in de loop der tijd veel gevari-

eerder geworden. Nog steeds doen we het oude vertrouwde knotwerk en spelen vrijwilligers een zeer belangrijke rol. Het werkveld is wel sterk verbreed: beheer van bloemdijken, werken aan cultuurhistorische objecten als grenspalen, aanleg en het onderhoud van buitendijkse nestheuvels, herstel van particuliere duinvalleien, aanleg en onderhoud wandelpaden, inrichting van overhoeken, natuurbeheer op bedrijfsterreinen, aanplant en onderhoud van hoogstamfruit, beheer van kleine bosjes, aanleg en beheer van dorpsboomgaarden, bestrijding van exoten, organiseren van de natuurwerkdag, inventarisatie en monitoringswerk, eigenlijk teveel om in zo'n kort stukje allemaal te benoemen...

Natuurwerkdag 2018 Axel

Een paar blunders uit 40 jaar SLZ waar je achteraf om kunt lachen

Tekst: Lucien Calle

Bacterievuur in Meidoorn. Foto: SLZ

- Heel lang geleden waren we met een ploeg vrijwilligers bacterievuur aan het wegsnoeien uit de meidoonhagen ergens in de Zak van Zuid-Beveland. Daarbij probeerden we alle aangetaste takken uit de struiken te knippen, wat best lastig bleek, want ze zaten soms op schijnbaar onbereikbare plekken. Een van die plekken leek echt te hoog. Maar niet voor onze ijverige Zeki. Hij zette de grootste ladder tegen de buitenkant van de meidoorn en klom omhoog. Hoe hoger des te meer zakte de ladder in de laag dunnere takjes weg. Eenmaal bovenaan werd de tak geknipt! Bravo! Helaas begon de ladder om zijn as te draaien, waarmee onze dappere vrijwilliger boven in de boom kwam te hangen. Nu heet de meidoorn niet voor niets zo. Hoe onze vriend ook probeerde los te geraken, hij bleef verstrikt in een wirwar aan gedoornde takken. Uiteindelijk konden we niet anders dan een gat vanaf onder in de boom te knippen waardoor Zeki uit zijn lastige positie bevrijd kon worden.
- Met een van de busjes was de vrijwilligersploeg op weg naar alweer een klus. Nog snel even wat benzine tanken. Iemand ging daarbij nog even wat in de achterbak rommelen. Toen we weg-

reden bleek de achterdeur niet goed dicht te zitten. Gelukkig verloren we niets, maar toen we linksaf sloegen, ging die eigenwijze gereedschapskist rechtdoor... Uitgerekend op het drukste kruispunt van Zeeuws-Vlaanderen, de afslag Terneuzen van de N290. Overall verspreid op het kruispunt lagen hamers, schroevendraaiers, e.d. Gelukkig sprong het stoplicht regelmatig op rood en konden we de spulletjes opruimen, daarbij gadeslagen door de talrijke verbaasde maar vriendelijk glimlachende chauffeurs...

- Een wat lastig moment heb ik mogen beleven bij de begeleiding van het restauratiewerk in de kerk van Groede. De toren en zolders moesten gecontroleerd worden op

vleermuizen. Het komt daarbij regelmatig voor dat er van binnenuit geen toegang is tot de zolders, maar wel via de dakgoot. Zo ook in Groede. Door een klein deurtje kom je in de dakgoot en kan je een stuk verderop weer door zo'n luikje naar binnen. Nu viel het deurtje achter me echter direct terug dicht en bleek niet meer van buitenaf te openen. Daar sta je dan, op een flinke hoogte. Rustig blijven ademen en een belletje doen. Wat je op zo'n moment even niet kunt gebruiken is als dan net de batterij van je telefoon leeg blijkt. Roepen dan maar naar de mensen beneden op straat? Staat zo lullig. Er zat toch niets anders op. HELP HELP!!! Gelukkig bleken er wat bouwvakkers in de toren te werken, die me hoorden...

Vleermuis op zoldertje kerk Groede

Foto: Lucien Calle

**VORMGEVERS VAN
UW BUITENRUIMTE**

**ruimte
& groen**
Tuin- en Landschapsarchitectuur

OORSPRONKELIJK ZOUT
ZEEUWSCHE ZOUTE
UIT DE OOSTERSCHELDE

MEER WETEN OVER ONS AMBACHT?
ZEEUWSCHEZOUTE.NL

Uw tuin in goede handen!

Uw tuin hoort een plek te zijn waar u zich thuis voelt. Ik help u graag die plek mooi te maken en mooi te houden.

**Nijsse Inrichting,
Beheer en Onderhoud**
's-Gravenpolder
T: 06 10 01 23 43
E: info@nibo-ht.nl

NIBO
Huis en Tuin

**PLANTPLANNEN?
WIJ ADVISEREN U GRAAG**

Ook HET adres in Zeeland voor
walnoten- en sierbomen, bos- en
haagplantsoen, hazelnootplanten, etc.

www.walnoten.nl

Plantencentrum
Kwekerij Westhof

s-Heer Afskerke

**Uit
Zeeland
haal je
energie**

deltaenergie.nl/puurzeeuws

DELTA

Van de Velde
GROENVERZORGING

Zuidweg 18B
4316 LB Zonnemaire
Telefoon 0111 402173
www.velde-groenverzorging.nl
info@velde-groenverzorging.nl

Landschappelijke verandering in beeld

Tekst: Niek Smits

Foto's: Beeldbank Zeeland

Hof Ravestein 2022

Ondanks dat we als SLZ geen eigen terreinen hebben, zijn we in de loop der jaren op talloze plekken in Zeeland betrokken geweest bij landschappelijke ontwikkelingen. Vaak kleinschalig, bijvoorbeeld op boerenerven. Maar soms ook op landgoederen of in natuurgebiedjes. Ons jubileumjaar is een mooie aanleiding om eens het licht te laten schijnen op een drietal succesverhalen; plekken in het landschap die de afgelopen 40 jaar een metamorfose hebben doorgemaakt in de positieve zin van het woord.

Hof Ravestein 1970

De luchtfoto's die voor dit artikel zijn gebruikt, zijn publiek toegankelijk via de Atlas op de website van de Provincie Zeeland.

Hof Ravestein

Ooit werd Walcheren vanwege de vele landgoederen 'de Tuin van Zeeland' genoemd. Veel van deze landgoederen zijn inmiddels verdwenen, maar een mooi voorbeeld van een landgoed dat de afgelopen 40 jaar in ere is hersteld is Hof Ravestein, gelegen ten zuiden van Grijpskerke. Dit ambitieuze project is geïnitieerd door de eerste voorzitter van SLZ, en tevens bewoonster van Hof Ravestein; mevrouw Van Montfrans. Op de luchtfoto uit 2022 is te zien hoe o.a. de oprijlaan, het omgrachte eiland, het grand canal en de boomgaard zijn gerestaureerd.

De Oude Molenwerf in Noordgouwe

Boerenerven zijn beeldbepalend voor het Zeeuwse platteland. En naast cultuurhistorisch waardevol vaak een groene oase voor flora en fauna. Een voorbeeld van een erf waarvan de erfbeplanting de afgelopen 40 jaar flink is uitgebreid is De Oude

Oude Molenwerf 1970

Oude Molenwerf 2022

Goese Diep 2022

Molenwerf, een boerenhoeve gedaateerd Anno 1700. Hier zijn in de loop der jaren onder meer een hoogstamboomgaard, een poel, laanbomen en hagen aangelegd. Bijzonder is dat dit onder meerdere eigenaren is gebeurd. In 2013 werd dit historische erf bekroond met de Erftroufee.

Goese Diep

Minstens even belangrijk als een goede inrichting van een terrein is een natuurvriendelijk beheer. Op bovenstaande luchtfoto's is het effect te zien van ecologisch maaibeheer op een natuurterreintje in het Goese Diep. Op de luchtfoto uit 2022 is te zien hoe de bosrand een meer organische vorm

Goese Diep 2007

heeft gekregen en de vegetatie niet meer in één keer wordt gemaaid. Ook is er o.a. een bijenheuvel gecreëerd. Het resultaat mag er niet om liegen; inmiddels kan je er soorten als de wespenorchis en paarse morgenster aantreffen!

Rolstoel- en rollatorvriendelijke wandelroutes in Reimerswaal

Door: Caroline Geluk, SLZ

Wandeling rolstoelroute Krabbendijke. Foto: Caroline Geluk

Heerlijk wandelen is niet voor iedereen vanzelfsprekend en makkelijk te doen. Want als je in een rolstoel zit, afhankelijk bent van een rollator of een kinderwagen bij je hebt, kom je soms voor vervelende verrassingen te staan.

Wandelnetwerk Reimerswaal

In de gemeente Reimerswaal is in december 2022 een prachtig wandelnetwerk geopend van in totaal 175 km. Op deze routes bevinden zich onder andere klaphekjes, een trekvlot en onverharde paden.

Voor een wandelaar leuk en avontuurlijk, maar voor een rolstoeler niet zo handig.

Inclusief

Burgemeester José van Egmond zei: "Als gemeente Reimerswaal vinden wij het belangrijk dat iedereen de mogelijkheid heeft om te bewegen". Daarom hebben zij samen met SLZ, Zorggroep Ter Weel en inwoners, naast alle dorpsommetjes ook rolstoel- en rollatorvriendelijke routes gemaakt.

Op woensdag 11 januari 2023 zijn deze routes officieel geopend door bestuurder Coby Traas van Zorggroep Ter Weel en paralympisch rolstoelbasketballer Joeri van Liere die hiervoor een basketbal in een net gooid. "Ik vind het leuke routes en heel goed dat er gedacht is aan onze doelgroep. Want in een rolstoel is een wandeling in de openbare ruimte niet altijd vanzelfsprekend," aldus Joeri.

"Bijzonder aan deze routes is, dat deze makkelijk zijn af te leggen met wielen. Het zijn allen routes over bestaande wegen met een zo glad mogelijke ondergrond, hierbij worden onverharde paden met los grind, gras en zand vermeden" aldus Chantal van der Arend, beleidsmedewerker Cultuur, Recreatie en Toerisme. "Hetzelfde geldt voor obstakels zoals fietshekjes, schuine stoepen en smalle steegjes". Dhr. Van den Dorpel, ook rolstoeler, deed nog een oproep: "Bewoners let op a.u.b. waar u de vuilniscontainer neerzet. Midden op de stoep is een barricade voor een rolstoeler, die niet zomaar overal de stoep afkan".

Vooraf zekerheid

"Vooral als je niet bekend bent in de omgeving, weet je niet goed welke wegen je kan nemen met een rolstoel," aldus rolstoeler Sjoerd Jansen uit Oostdijk. Met zo'n ommetje weet je wél op voorhand hoeveel kilometer de route is (dus hoe lang ben ik ongeveer onderweg), hoe loopt de route, hoe

kom ik terug, waar kan ik parkeren, kan ik (of mijn begeleider) ook ergens uitrusten (bankje/horeca) en je weet zeker dat je niet voor obstakels komen te staan.

Bewegwijzering

De rolstoelroutes zijn te vinden in Yerseke, Waarde, Rilland, Oostdijk, Kruiningen, Krabbendijke en Hansweert. De routes zijn te herkennen aan speciale bordjes met een 'rol'-icoontje.

Bewegwijzeringsbordje Rolstoelroute

Foto: Ewoud Voogd

Flyers en Online

Van elke route zijn flyers gemaakt. Deze zijn verkrijgbaar bij de diverse locaties van Zorggroep Ter Weel en bij het Toeristisch Informatiepunt in Yerseke. Daarnaast zijn de routes te downloaden op onze website www.landschapsbeheerzeeland.nl/wandelnetwerk-reimerswaal en via: www.reimerswaal.nl/wandelnetwerk

MEIZON BV

Grenadierweg 15
4338 PG Middelburg

Tel. 0118-629353
E-mail verkoop@meizon.nl

CapsNobel

Accountants &
Belastingadviseurs

BREDASEWEG 15B
4881 DC ZUNDERT

WWW.BIEBOOM.NL

TEL: +31 76 597 4051

E-BIE (ONLINE OFFERTE AANVRAAG)

FAX: +31 76 597 6800

VOLG ONS OP FACEBOOK

HET GEHELE GROENASSORTIMENT, O.A.

AUTOCHTOEN BOS EN HAAGPLANTSOEN, LAAN EN FRUITBOMEN.
RECHTSTREEKS VAN DE KWEKERIJ DUS SCHERPE PRIJZEN

Bomen snoeien, vellen of planten?

HULSTER

boomverzorging

M: 06-33032122

E: info@hulsterboomverzorging.nl

W: www.hulsterboomverzorging.nl

Boomkwekerij en Groenbedrijf De Fruittuin v.o.f.

Wij zijn het adres voor al uw tuinplanten,
sierheesters, leibomen en (fruit)bomen.
Oude fruitbomen in soorten en maten.

Tevens bezorging en plaatsing mogelijk.
Ook voor tuinaanleg en renovatie.

Wemeldingse Zandweg 4B, Kapelle
Tel. 0113-342944, mob. 06-11395456
www.defruittuin.com

GROENTECHNIEK

MOTORZAAG?

WWW.R2GROENTECHNIEK.NL

Picknicktafels

“Als extra toevoeging wordt binnenkort op elke route een speciale rolstoel-picknick set geplaatst” kondigde wethouder Meeuwssen aan. Hiervan zijn twee verschillende varianten: een picknickset waar een rolstoel aan de kopskant kan aanschuiven zonder tegen tafelpoten o.i.d. aan te zitten en een losse tafel met aan één zijde een bankje.

Picknick Rolstoel Tafel

Informatieborden

In elk dorp staat een informatiebord met kaarten van het gehele wandelnetwerk Reimerswaal, het dorpsommetje en de dorpsrolstoelroute.

Wandelgroepen

De rolstoelroutes worden gedeeld met bestaande wandelgroepen in de gemeente Reimerswaal en zodra de lente begint, start Zorggroep Ter Weel met extra wandelgroepen, bestaande uit cliënten van Ter Weel en inwoners van de gemeente. Door samen te wandelen, willen ze ontmoeting stimuleren en eenzaamheid tegengaan. Iedereen is welkom om mee te wandelen!

Samenwerking en mogelijk gemaakt door

De Rolstoel- en Rollatorvriendelijke wandelroutes in de gemeente Reimerswaal zijn mogelijk gemaakt door Gemeente Reimerswaal, Geopark Schelde Delta/Provincie Zeeland, Zorggroep Ter Weel, VSB fonds, De Versterking, ANWB en Stichting Landschapsbeheer Zeeland.

Wandelbord in Oostdijk bij De Putter, met rechtsonder het kaartje van de rolstoelroute in Oostdijk. Foto: Dick Moelker

De boer op

Tekst: Leo Faase en foto's:
Ida Doorenweerd

Hoofdschuur Duno

Deel 2 over de inventarisatie van historische boerderijen in Zeeland

Tussen hoop en verval

Het is alweer meer dan 6 jaar geleden dat we ons eerste erf opstapten: 't Hof Duno bij Oostkapelle. Vlak achter de stenen brug over de gracht bewaken twee 'gewapende' leeuwen de toegang tot het erf en geven uitzicht op de imposante hoofdschuur. Op het erf staat een groepje bomen, waaronder – zegt men – de oudste lindeboom van Walcheren. Het woonhuis is van het traditionele type: deur in het midden, twee ramen links en twee rechts. De hoofdschuur (1867) is alles behalve traditioneel Zeeuws. Hier geen zwarte geteerde schuur, maar bleekgroen geverfde, gepotdekselde planken. Typerend zijn de ronde

ramen in de stenen kopgevel en de bewerkte windveren met rode randen. De ingang van de paardenstal met half-rond bovenlicht, een 'matje' van kinderkoppen voor de deur en een pinakel op het dak, het heeft iets deftigs, een chique uitstraling die we missen bij het sobere woonhuis. Maar dat is dan ook de dienstwoning van deze boerderij die hoorde bij de voormalige buitenplaats Duno.

Tijdens de inventarisatie komen we twee zusjes van 't Hof Duno tegen: de boerderij van de buitenplaats Overduin in Oostkapelle en Klein Zeeduin (1869) in Vrouwenpolder, een boerderij die nog volop in bedrijf is. De familierelatie is goed te zien aan de schuren. Ook hier bleekgroen geschilderde planken, ronde ramen

Woonhuis boerderij Overduin

en bewerkte windveren. Van de hoofdschuur van Overduin (1857) is één dak helft gedekt met tenminste 11.000 gesmoorde Oegstgeester dakpannen, ook wel beverstaarten genoemd. Het gebruik van deze sierlijke pan, soms in combinatie met nokruitertjes – zoals bij de boerenwoning van Overduin en bij het woonhuis van Klein Zeeduin – was duurder dan bijvoorbeeld een rieten kap. En dat is nog steeds zo! De drie bijzondere boerderijen behoren wat ons betreft zeker tot de top tien van Walcheren.

Boerderij Westdorp

We blijven niet op Walcheren. Op Zuid-Beveland maken de boerderijen zo mogelijk nog meer indruk, vooral als ze vrij in het open landschap liggen. Boerderij Westdorp in Baarland is er

een voorbeeld van, maar is ook het voorbeeld van een boerderij die zonder nieuwe bestemming (en een nieuw verdienmodel) niet haalbaar te restaureren is. Strobalen houden de schuur bij storm overeind. Ook met een boerderij nabij Heinkenszand, een rijksmonument (grote foto kaft), is het triest gesteld. De restauratiekosten zijn nauwelijks nog op te brengen.

Voor een boerderij in de Hengstdijkpolder vrezten we dat het asbest op de daken van de schuren (ooit rietgedekt) op termijn een te grote last zal blijken te zijn. 'De tijd die slijt', de naam van een boerderij bij Veere, is op veel boerderijen van toepassing. Het is natuurlijk niet allemaal kommer en kwel. De Steene Poorte in Baarland en Hof Tiengemeten in Oudelande zijn prachtige, met zorg onderhouden boerderijen.

Van Hof Tiengemeten zijn de schuurdelen nagenoeg versteend door een dikke laag teer. Op warme dagen kan dat zwarte handen geven. Op het ach-

Hoofdschuur en geitenhok Hof Tiengemeten

tereind van de schuur is het rieten dak vernieuwd, het glanst als een aaibaar vacht in de zon. Tiengemeten heeft meer verrassingen in petto, zoals de makelaar van de geitenstal, de buitenoven waarop de aardappels voor de varkens worden gekookt en de varkenskotten zelf. De bakkeet is geres-taureerd: de oven brengt weer brood op de plank.

Verderop in Oudelande staat nog een heel bijzondere boerderij, 't Hof De Dierik, een rijksmonument rond 1920 gebouwd in opdracht van de familie Tak van Poortvliet in de stijl van de Amsterdamse school.

We hebben zoveel mogelijk geprobeerd om naast de gebouwen ook kleinere historische elementen in beeld te brengen. Een voorbeeldje is de geselsteen in de tuin van Den Roosentuyl in Stavenisse (foto klein voorkant blad). Het leverde ook series op met foto's van varkenskotten, ramen, makelaars, windwijzers, gevelversieringen en hondenhokken, met evenzovele mogelijkheden voor nieuwe beschouwingen.

Maar dat heeft Gerard Smallegange al voor ons gedaan.

Bedrijfsgebouwen De Dierik

Drie hondenhokken willen we u echter niet onthouden: het inpandige hok onder een uilengat in een ietwat vervallen wagenschuur in Waterlandkerkje, het stenen hondenhok van boerderij Duinwijk bij Domburg en het houten hok van boerderij Kouwenburg bij Oud-Vossemeer. Kouwenburg kwam drie jaar geleden nogal ongelukkig in het nieuws toen de politie een cocaïne-lab in de schuur ontdekte. Het werd in de PZC breed uitgemeten. Herbestemmingen zijn nu eenmaal aan vergunningen gebonden.

Drie hondenhokken

Vleermuizen op restauratie-locatie, wat nu?

Tekst: Elly Jacobusse

Gewone grootoorvleermuis. Foto: Lucien Calle

Relatief veel oude en monumentale gebouwen worden bewoond door vleermuizen. Juist omdat de gebouwen oud zijn, is periodiek onderhoud nodig. In veel gevallen is het nodig om hiervoor een vergunning aan te vragen. Wat minder bekend is, is dat er ook altijd gecheckt moet worden of er een ontheffing nodig is voor de Wet natuurbescherming. Hiermee kan (ver-)bouwvertraging worden voorkomen. Daarbij wordt gekeken of er beschermde soorten aanwezig zijn. Beschermde soorten mogen niet (opzettelijk) gedood, verstoord,

verwond of vernietigd worden. Hier treden regelmatig knelpunten op. Er zijn vaak veel verschillende partijen bij betrokken en de kennis over het moeten aanvragen van een ontheffing is vaak niet bij iedereen aanwezig.

In de knel

Vleermuizen komen nogal eens in de knel bij dit soort ingrepen. Deze dieren staan op de Rode lijst van bedreigde diersoorten en zijn wettelijk beschermd. Indien er vleermuizen aanwezig zijn, is er een ontheffing nodig van de

Wet natuurbescherming. Bij een onthef-
ting wordt er een uitzondering op een
wettelijk verbod gemaakt. Kraamkolonies
zijn in Nederland vaak in spouwmuren,
in gebouwen, achter betimmering en dak-
lijsten, of onder dakpannen aanwezig.

*Restauratie kerk (niet die uit het artikel)
Foto: Lucien Calle*

Daarbij worden gebouwen vaak jaarrond,
dus ook 's winters bewoond. Ook in kerk-
torens en -zolders blijken ze regelmatig te
wonen, gemakkelijk te herkennen door
uitwerpselen ter grootte van hagelslag.
In de praktijk gaat het vaak mis en wordt
er in veel gevallen zelfs helemaal geen
onthefing aangevraagd, terwijl dat wel
zou moeten. Zo is recent bij restauratie
van een kerk (niet die op de foto) het hele
dak vernieuwd tijdens de kraamperiode
van de daar aanwezige vleermuizen.
Wanneer wel een onthefing wordt aan-
gevraagd hoort een z.g. Ecologisch werk-

protocol te worden opgemaakt. Daarin
staat beschreven hoe het werk uitgevoerd
kan worden waarbij goed rekening wordt
gehouden met de vleermuizen.

Ook voordelen

Gebrek aan kennis is vaak de oorzaak.
Daarbij zijn restauraties op zichzelf al heel
duur en wordt het behoud van bijvoor-
beeld oude kerkgebouwen vaak deels
gedragen door vrijwilligers. De beheerders
zitten niet te wachten op extra kosten en/
of vertraging. Dat lijkt dus allemaal lastig,
maar het is goed om te weten dat het ook
voordelen kan hebben om je aan de wet
te houden. Zo wordt al in een vroeg
stadium duidelijk hoe het beste gewerkt
kan worden en wordt voorkomen dat het
werk tijdens een latere periode een poos
wordt stilgelegd.

Een goede communicatie kan hier helpen.
Op voorhand goed op de hoogte zijn van
de problemen die zich kunnen voordoen
is nuttig, evenals een goede inschatting
van wat de best haalbare bescherming
van de vleermuizen kan zijn. De betrokken
organisaties kunnen elkaar beter informe-
ren en hiervoor kan een overlegstructuur
worden opgestart.

Netwerk

Om dit te bewerkstelligen is Stichting
Landschapsbeheer Zeeland (SLZ) in 2020
een vleermuisproject gestart. Doelen daar-
bij zijn dat er een netwerk opgebouwd
wordt van partijen die betrokken zijn bij
restauratie/beheer van monumentale
gebouwen. Daarnaast om kennis en infor-

Uitwerpselen vleermuis op zolder. Foto: SLZ

matie te delen en draagvlak te creëren voor bescherming van vleermuizen. Om in beeld te brengen tegen welke problemen we in de praktijk aanlopen heeft er in 2021 een startbijeenkomst plaatsgevonden voor betrokken partij-

en, zoals Provincie Zeeland, gemeentes, kerkbesturen, Zoogdiervereniging en plaagdierbestrijders. Ook is daarbij gekeken naar wat er nodig is om deze knelpunten te voorkomen. Op korte termijn organiseert SLZ een tweede bijeenkomst waarbij met Provincie Zeeland en gemeentes meer in detail naar deze problematiek gekeken gaat worden. Ook wil SLZ aan gemeentes en provincie een handreiking bieden door middel van een flyer die men kan meegeven aan kerkbesturen of mensen die hun woning gaan renoveren of verbouwen. Hopelijk wordt daarmee in de toekomst een betere bescherming gegarandeerd.

Baardvleermuis in nauwe spleet. Foto: Lucien Calle

In de artikelenserie 'Zo doen wij dat' vertelt iedere editie een andere erfeigenaar over het onderhoud van zijn of haar Zeeuwse boerenerf. Deze keer gaat het over de familie Bom, Hofstede 's Gravenhoek, Wissenkerke, Noord-Beveland.

Zo doen wij dat

Tekst: Ingrid Bom

Stichting Landschapsverzorging Zeeland

Hoe zijn wij bij Stichting landschapsbeheer Zeeland (toen heette dat Stichting Landschapsverzorging Zeeland) gekomen?

In de jaren 1970 -1980 werden op onze dijk en boerderij ongeveer 83 mooie iepen gerooid door Staatsbosbeheer. Ja, helaas, de iepenziekte. Na het opruimen moesten er natuurlijk nieuwe bomen op de dijk en boerderij komen, vonden wij. Ik ben toen op zoek gegaan naar mensen, instanties, die ons met nuttige en deskundige kennis konden helpen. Toen hoorden we over SLZ. Dat was wat we qua werkwijze en enthousiasme wilden. Dus in eerste helft van de jaren 80 werd de dijk weer opnieuw aangeplant met (nu resistente) "Franse" iepen, door de vrijwilligers van de stichting. Vanaf die tijd dateert onze samenwerking, toen onder leiding van Sjaak Hermans.

Knokken voor Knotten

Hij was ook degene die ons vroeg of we in aanmerking wilden komen voor de landelijke actie "Knokken voor Knotten" 1983, tot herstel van de knotwilg in het landschap.

En zo geschiedde. Onder leiding van de commissaris van de koningin in Zeeland, dhr. van Gelder en Sjaak Herman, werd de eerste knotwilg, feestelijk geplant.

En omdat de commissaris er nu toch was, mocht hij ook nog een steenuilenkast ophangen in een oude wilg. Hij vond het wel hoog, maar liet zich niet kennen.

Commissaris van de koningin hangt steenuilenkast in oude wilg. Foto fam. Bom

Ijskoude noordenwind

De eerste jaren hadden de wilgjes het taai. Het talud van de dijk en ijskoude noordenwind vanuit de Oosterschelde belemmerde de groei. Ieder jaar gingen enkele wilgen dood.

Ingrid Bom plant met de commissaris van de koningin de eerste knotwilg. Foto fam. Bom

Maar dankzij Wim van de Kamer, die ook tot de groep behoorde, kwam alles nog goed. Hij verving iedere keer enthousiast en liefdevol de dode wilgjes door nieuwe. Hij gaf ze soms zelfs water, zo lief. Zo kregen we een dijk vol met aaneengesloten wilgen. Ieder jaar komt er een ploeg/groep vrijwilligers onderhoud plegen aan de windsingel en de dijk, het opschot aan de iepen en natuurlijk het knotten van de wilgen.

We hebben de werkzaamheden aan de dijk ingedeeld in drie groepen zodat ieder jaar, bij roulatie, een groep wordt aangepakt. Het is voor de groep best veel werk, daar de knotwilgen er inmiddels alweer 30 jaar staan en van plan zijn nog ouder te worden. Maar dat is goed, want het is gezellig als de maandaggroep er is want de tijd vliegt om. Dus kunnen ze ieder jaar terugkomen. Mannen dank je wel.

Knotploeg SLZ dijk familie Bom. Foto: SLZ

Voor de veiligheid van de vele fietsers, in voorjaar en zomer, hebben we inmiddels wat wilgen er tussenuit gehaald. Dat vinden ze blijkbaar niet leuk, want ze proberen iedere keer weer terug te groeien.

Een Voedselbos; hoe begin ik eraan?

Door: Caroline Geluk, SLZ

Vijgen. Foto: Caroline Geluk

Rijk en provincies hebben samen een landelijke Bossenstrategie opgesteld naar aanleiding van het Klimaatakkoord. Hierin staan de gezamenlijke ambities en doelen voor bossen in Nederland en op welke wijze deze ambities vorm kunnen krijgen. Zo willen ze bijvoorbeeld bestaande bossen revitaliseren (verbeteren), verdwenen bos compenseren, houtgebruik verduurzamen en nieuwe bossen aanplanten. De Provincie Zeeland heeft dit uitgewerkt in de 'Zeeuwse Bosvisie' en in het 'Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied 2021-2030, 'Samen investeren in het Zeeuwse landelijk gebied' staat de uitvoering omschreven. Het onderwerp Voedselbossen past daar goed in want ze kunnen een bijdrage leveren aan het oplossen van het klimaatprobleem. De bossen binden CO₂ in het hout en de bodem, daarnaast houden ze water vast.

Daarom heeft de Provincie Zeeland ons gevraagd om initiatiefnemers die in Zeeland een voedselbos willen opzetten, te ondersteunen met kennis en ervaring bij de te maken keuzes bij de aanleg van voedselbossen. Want wat is nou precies een voedselbos en hoe ga ik eraan beginnen?

Door de bomen het voedselbos zien
Typ het woord 'voedselbos' in op Google en je krijgt zo'n 400.000 resultaten. Dat geeft dus goed aan hoe populair een voedselbos is op dit moment. Ook lees je dan veel verschillende invalshoeken. Want er zijn immers tal van mogelijkheden om een voedselbos op te zetten. Echter, er zijn gelukkig ook overeenkomsten. De volgende thema's staan bij ieder voedselbos-systeem hoog in het vaandel: ecosysteem, hoge biodiversiteit, door mensen ontwor-

pen, vegetatielaag, gericht op voedselproductie.

Over het algemeen kun je zeggen dat een voedselbos een door de mens ontworpen systeem is gericht op duurzame voedselproductie. Het ontwerp is geïnspireerd op de opbouw van een natuurlijk bos. Het is ook een plek met een grote verscheidenheid aan flora en fauna.

Verschillende lagen

Een vitaal voedselbos bestaat uit verschillende vegetatielagen: een kruinlaag met hoge bomen, een tussenlaag met lagere bomen, een struiklaag, een kruidlaag, een laag met bodembedekkers en een laag met klimmende planten. Door deze verschillende lagen, ontstaat er ook leefgebied voor verschillende soorten; een bloemrijke kruidlaag dient als snackbar voor de rosse metselbij, in een gevarieerde struiklaag kan de kneu schuilen en in een inheemse boomlaag kan de buizerd nestelen.

Welke planten moet ik kiezen?

Vanuit SLZ bestaat de basis natuurlijk bij voorkeur uit inheems, autochtoon en streekeigen plantmateriaal.

Wij hebben een soortenlijst opgesteld waarin onderscheid wordt gemaakt tussen inheems, uitheems of streekeigen planten. Deze vind je op onze website www.voedselboszeeland.nl. Helaas zijn er ook soorten die erg dominant kunnen worden, of zelfs

bekend staan als invasief. Ook deze hebben we overzichtelijk in een lijst gezet. Check deze vooraf zodat je weet waar je extra op moet letten of welke je beter niet kunt aanplanten. Maar er komt natuurlijk nog veel meer kijken bij aanleg en (duurzaam) beheer van een voedselbos.

Pruimen. Foto: SLZ

Steuntje in de rug

Een aantal mensen dat een Zeeuws Voedselbos op wil zetten heeft zich reeds bij ons gemeld. Samen gaan we kijken of wij hen via dit project een steuntje in de rug kunnen geven. Ook agrariërs zijn welkom om aan te haken, indien zij kunnen voldoen aan de randvoorwaarden. Kijk voor meer informatie op www.voedselboszeeland.nl. Hopelijk kunnen we zo gezamenlijk een bijdrage leveren aan het wereldwijde Klimaatpact.

T R A A S
NATURE CARE

**FAUNA
VOORZIENINGEN**

voor biobestrijding,
natuurcompensatie
en biodiversiteit

- ✓ Nestkasten
- ✓ Vleermuisverblijven
- ✓ Insectenhôtels

www.nature-care.nl

Karelse Boombeheer
advies en uitvoering

**Voor al uw boomverzorging
onderzoek & advies**

Gecertificeerd European Treeworker
en VTA boomveiligheidscontroleur

Voor informatie en vrijblijvende offerte:
06 - 30 06 00 71 / info@karelseboombeheer.nl

www.KarelseBoombeheer.nl

AUTOPOPPE

IJZERSTERK
in het GROENE werk

De Audi en Volkswagen
dealer voor Zeeland

VW-groep uitgeroepen tot meest duurzaam autoconcern
GOES - VLISSINGEN - TERNEUZEN - WWW.AUTOPOPPE.NL

Loonbedrijf
VAN DER MAAS

Oosterland
Lage Maireweg 12
4307 RS Oosterland

HS

AANNEMINGSBEDRIJF VAN SABBen

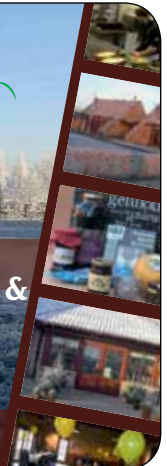
Ambachtsweg 6
4458 DA 's-Heer Arendskerke
tel. 0113-563551
vansabben@zeelandnet.nl
www.vansabbenbv.nl

Westdorpe
De Baeckermat

Genieten
Boerderijrestaurant &
streekpakketwinkel

www.debaeckermat.nl
+31 (0)115 45 38 32

Gouden Jirizaag 2022

Tekst: Thomas Collette

Aan media-aandacht heeft Gerard van Daele geen gebrek bij uitreiking gouden Jirizaag

Foto: Pieter Voets

Ieder jaar wordt de Gouden Jirizaag als blijk van waardering uitgereikt aan een vrijwilliger van Stichting Landschapsbeheer Zeeland. Dit jaar is deze prijs uitgereikt aan Gerard van Daele.

Vrijwilligers zijn uitermate belangrijk voor de activiteiten die SLZ jaarlijks uitvoert. Het is daarom leuk om eens per jaar het vrijwilligerswerk in het landschap eens extra in het zonnetje te zetten. SLZ ziet deze ereprijs als het symbool voor de waardering van de bijdragen van alle vrijwilligers en vrijwilligersgroepen.

De kandidaten voor de prijs worden voorgedragen vanuit de vrijwilligersgroepen zelf. De werkorganisatie maakt hieruit een selectie en leggen die voor aan een onafhankelijke jury. Hierin zaten dit jaar SLZ-bestuurslid

Thomas Collette, de winnaar van vorig jaar Johan Vermin en de beleidsmedewerker van de Provincie Zeeland Marion Struik. Vervolgens komt de jury bijeen om de daadwerkelijke winnaar te selecteren.

Gerard is al meer dan 25 jaar actief als vrijwilliger van de knotwerkgroep van Natuurvereniging 't Duumpje in West Zeeuws-Vlaanderen. Daarnaast verricht hij voor deze vereniging het nodige monitoringswerk. De uitreiking van de Gouden Jirizaag vond plaats tijdens een reguliere werkdag op een mooi erf in de buurt van Ijzendijke. Gerard was volkomen verrast en zichtbaar ontroerd toen hij de prijs in het bijzijn van zijn familie en de pers in ontvangst nam. Ter afsluiting van de ceremonie was er nog een gezellige gezamenlijke lunch in het clublokaal in Oostburg.

KORT NIEUWS

Vier collega's stellen zich voor:

Mijn naam is Jasper Bin, ik ben 22 jaar en woon in Zierikzee. In de zomer van 2021 ben ik afgestudeerd van de opleiding Watermanagement, Aquatische Ecotechnologie in Vlissingen.

Hierna ben ik begonnen als werkvoorbereider in de infra bij de Sinkegroep in Kruiningen. Ik merkte al snel dat werken in deze sector niks voor mij was en dus ging ik op zoek naar een baan die beter aansluit bij mijn passies en interesses.

Op die manier ben ik bij SLZ terecht gekomen. Vanaf 24 oktober ben ik begonnen als uitvoerend medewerker, wat mij heel erg bevalt. De

Jasper Bin

projecten en de werkzaamheden van SLZ passen ook goed bij mijn interesses en hobby's. Verder sport ik heel graag en vind ik het altijd fijn om buiten, in de natuur, bezig te zijn. Ik zie erg uit naar de komende tijd en ben benieuwd naar wat ik allemaal zal leren van mijn nieuwe collega's bij SLZ.

Marieke de Groot

Sinds begin november ben ik werkzaam bij SLZ, dus hoogtijd om mezelf voor te stellen aan alle lezers van ons leuke tijdschrift!

Ik ben Evy, opgegroeid in Zeeland op een biologisch glastuinbouw bedrijf in Sint-Annaland. Na een studie in Antwerpen ben ik verder gaan studeren in Gent. Hier heb ik me verdiept in plantaardige productieprocessen maar kwam ik erachter dat de natuur en haar onvoorspelbare spel mij meer fascineerde dan het geforceerde productiesysteem.

De twee combineren was voor mij een ideale middenweg om zo meer te leren van voedselproductie en de rol van de natuur in dit systeem. Uiteindelijk ben ik naar Spanje gegaan om daar meer te leren over Agroecologische teeltwijze. Daar heb ik een aantal maanden gewoond en gewerkt tot het weer tijd was om terug naar Nederland te gaan.

Terug in Nederland besloot ik meer de natuurfascinatie en liefde te ontdekken en dit wilde ik

zo wel privé als in mijn werk. Daarom heb ik besloten om te solliciteren bij SLZ op een functie en daar ben ik tot op de dag van vandaag heel blij en dankbaar voor. Nu kennen jullie mij een beetje, en ik hoop ook jullie allemaal iets beter te leren kennen in de aankomende jaren!

Evy van Brakel

Carlo van Immerseel

KORT NIEUWS

Steenuilfonds weer terug bij SLZ

In 2016 werd door Vrienden van de Steenuil Zuid-Beveland het Zeeuws Steenuilfonds opgericht. Dit fonds verhuist per januari 2023 van Het Zeeuwse Landschap weer terug naar SLZ. Oorspronkelijk was de Bevelandse uilenbescherming altijd al in handen van SLZ.

Foto: Chiel Jacobusse

Mailbox facturen

Eind vorig jaar heeft SLZ een nieuwe functionele mailbox gekregen: facturen@landschapsbeheerzeeland.nl. Heb je een digitale declaratie, zend deze dan naar genoemd mailadres. Heb je facturen te verzenden, stuur dan je opdracht ook naar genoemd mailadres. Graag in de omschrijving / klantkenmerk / of iets dergelijks, ons projectnummer vermelden.

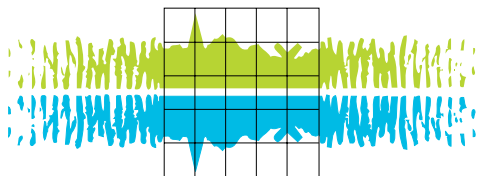
Chiel Jacobusse. Foto: Wilco Jacobusse

Fotografietips van dé kenner

Een workshop natuurfotografie en een halve dag veldbezoek van dé Zeeuwse natuurfotograaf Chiel Jacobusse, i.c.m. zijn mooie boek 'Zeeuwse natuurbelevissen': dat willen we toch allemaal wel winnen?

En dat kan zo:

1. Ga op zoek naar een plek in Zeeland die lijkt op het landschap van ons logo.
2. Maak een foto (minstens 1MB) en onthoud waar je stond toen je deze foto maakte
3. Stuur je foto vóór 1 juni naar: info@landschapsbeheerzeeland.nl onder vermelding van je naam en telefoonnummer én de locatie waar de foto gemaakt is.
4. De winnende foto wordt bekend gemaakt tijdens ons Jubileumfestival op 10 juni 2023
5. En de winnaar krijgt dus deze prachtige prijs. De geleerde tips en trucs over natuurfotografie ga je samen met Chiel Jacobusse in het veld toepassen!

“Je kan je hoofd lekker leegmaken en je wordt er lichamenlijk sterker van.”

Foto: Carola de Ridder

Vrijwilliger aan het woord

Tekst: Carola de Ridder en Jaap Verhelst

Vrijwilliger werd ik omdat ik iets nieuws wilde gaan doen. Ik verhuurde ook vakantieappartementen, omdat ik in het laagseizoen tijd over had besloot ik me aan te melden.

Ik werd ontzettend goed ontvangen in de woensdagploeg. In het begin moest ik wel leren hoe het allemaal in zijn werk gaat, vooral het snoeien van fruitbomen is toch wel een vak apart. Maar ik vond het leuk en voelde me van meet af aan welkom en gewaardeerd.

Je komt op heel mooie plekjes waar je anders nooit zou komen. Van de eigenaren krijgen we vaak koffie of een bakje soep. Het fysieke element aan het werken spreekt mij heel erg aan. Het zagen en snoeien werkt ontspannend. Je kan je

hoofd lekker leegmaken en je wordt er lichamenlijk sterker van. Het trotseren van kou, wind of regen geeft een enorme boost.

Het beviel gelijk goed tussen mannelijke vrijwilligers, ze waren stuk voor stuk aardig. Iedereen heeft zijn eigen verhaal, dat maakt het interessant. Het is fijn om bij een groep te horen, het scheidt een band met elkaar. Ook in moeilijke tijden, zoals toen mijn man in 2021 overleed, heb ik veel steun gehad aan de groep.

Het werk is voor vrouwen net zo goed te doen als voor mannen. Het gaat er trouwens niet om hoe hard je kan werken en of je sterk bent, je doet het gezamenlijk en vele handen maken licht werk. In onze groep zijn we intussen al met vier vrouwen. En het mag gezegd worden: stuk voor stuk staan we ons mannetje!

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor het Zeeuwse cultuurlandschap.

Wil je zelf ook vrijwilliger worden? Kijk op www.natuurwerkzeeland.nl voor vacatures.

AGENDA

- 17 tot en met 21 april** Week van de teek - landelijk
april Opstart bijeenkomst Poelen.nu - locatie n.t.b.
(wervings)werkdagen exotenbestrijding - locatie n.t.b.
- 6-14 mei** Nationale Vogelweek 2023 (www.vogelweek.nl) - landelijk
- 25 mei** Wandelevenement – Walcheren - locatie n.t.b.
- 1 juni** Uiterste inzenddatum foto prijsvraag SLZ logo 'in het echt'
- 6 juni** Cursus bomen en struiken herkennen (zomercursus)
- 10 juni** Jubileumfestival (Publieksdag & mini Symposium) - Zaamslag
- 11 juli** Cursus ecologisch maaibeheer

Sommige activiteiten zijn nog onder voorbehoud. Houd onze website in de gaten voor actuele informatie over het wel of niet doorgaan van cursussen en activiteiten.

Kijk op www.zeeland.com/visit voor meer informatie over activiteiten in de Zeeuwse natuur en tips voor o.a. wandel- en fietsroutes.

Stichting Landschapsbeheer Zeeland